

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (judecător C. Valah)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători N. Vascan, V. Clima și E. Fistican)

Dosar nr. 3ra-1369/17

Î N C H E I E R E

06 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în următoarea componență:

Președintele completului, judecător
Judecători

Iulia Sîrcu
Mariana Pitic
Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de IP Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură,

în cauza civilă în procedura de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de GȚ „Ulinici Tamara XXXXX“ împotriva IP Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, intervenient accesoriu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova, cu privire la anularea procesului-verbal, obligarea de a autoriza dosarul de subvenționare, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, prin care s-a admis apelul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, s-a casat parțial hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, din 01 martie 2016, și s-a emis în partea dată o nouă hotărâre,

C O N S T A T Ă :

La 05 august 2015 avocatul stagiar Savciuc Rodica, acționând în interesele GȚ „Ulinici Tamara XXXXX“, a expediat prin trimitere poștală în adresa Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, o cerere de chemare în judecată (semnată de Ulinici Tamara) împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în prezent IP Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură), intervenient accesoriu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova (vol. I, f.d. 3-7; 12), prin care a solicitat: (1) anularea procesului-verbal al Direcției autorizare plăți a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr. 17 din 24 martie 2015 privind constatarea iregularităților și respingerea cererii solicitantului; (2) anularea răspunsului Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr.

351/07 din 07 iulie 2015; (3) obligarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de a autoriza dosarul de subvenționare nr. 1/1410NS4431, înaintat de GȚ „Ulinici Tamara XXXXX”; (4) încasarea în beneficiul său, din contul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, a sumei de 10 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral; și (5) compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a susținut că în 2014, în temeiul Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 135 din 24 februarie 2014, a depus o cerere de acordare a subvenției în sumă de 56 354, 17 lei, care la 11 iulie 2014 a fost transmisă în aparatul central al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (dosar de subvenționare nr. 1/1407NS2162).

A invocat că a solicitat prin cerere acordarea subvenției în sumă de 56 354, 17 lei, dar pornind de la suma creditului utilizat conform domeniilor descrise în declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor și a documentelor prezentate, Direcția autorizare plăți a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a autorizat acordarea subvenției în sumă de doar 9 846 lei.

A explicat că, contrar pct. 116-117 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, Direcția autorizare plăți nu a elucidat neclaritățile în calculele prezentate.

A arătat că Ciubuc Nicolae, directorul adjunct al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, a căzut de acord că din cauza unei erori de calcul și a nerespectării prevederilor enunțate mai sus, GȚ „Ulinici Tamara XXXXX” a beneficiat de o subvenție mai mică decât cea pe care era îndreptățită să o primească, și i-a propus să depună un nou dosar.

A indicat că a depus un nou dosar de subvenționare (nr. 1/1410NS4431), înlăturând erorile de calcul admise anterior și solicitând acordarea cuantumului restant al subvenției cuvenite în sumă de 46 507, 17 lei.

A relatat că prin procesul-verbal nr. 17 din 24 martie 2015, Direcția autorizare plăți a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a respins noua cerere, explicând că GȚ „Ulinici Tamara XXXXX” a solicitat sprijin în baza plăților pentru care a beneficiat deja de subvenții conform dosarului nr. 1/1407NS2162.

Consideră că prin înlăturarea erorilor de calcul admise în declarația pe propria răspundere din dosarul nr. 1/1407NS2162, în temeiul pct. 10 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, avea dreptul să înainteze o nouă cerere de subvenționare.

A evidențiat că în conformitate cu același pct. 10, competența de respingere a cererii de subvenționare îi revenea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, și nu Direcției autorizare plăți.

În același context, a notat că Direcția autorizare plăți a încălcat termenul de examinare a dosarului de subvenționare, prevăzut de pct. 115 4) din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli.

A susținut că prin răspunsul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr. 351/07 din 07 iulie 2015, cererea sa prealabilă a fost respinsă.

Cu referire la pretenția de reparare a prejudiciului moral, a invocat că, conform art. 3 alin. (1) Legea nr. 1353 din 03 noiembrie 2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier), are statutul juridic de persoană fizică, iar acțiunile autorității publice i-au cauzat suferințe psihice.

Pe parcursul examinării cauzei, avocatul stagiar Savciuc Rodica, în calitatea sa de reprezentant al GȚ „Ulinici Tamara XXXXX“, a renunțat la pretenția de anulare a răspunsului Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr. 351/07 din 07 iulie 2015 și a concretizat pretenția de compensare a cheltuielilor de judecată, solicitând încasarea în beneficiul GȚ „Ulinici Tamara XXXXX“, din contul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, a sumei de 5 190 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică (vol. I, f.d. 160-164).

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, din 01 martie 2016 (vol. I, f.d. 182; 185-191), s-a admis parțial acțiunea; s-a anulat procesul-verbal al Direcției autorizare plăți a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr. 17 din 24 martie 2015; s-a obligat Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de a autoriza dosarul de subvenționare nr. 1/1410NS4431, înaintat de GȚ „Ulinici Tamara XXXXX“; și s-a încasat în beneficiul GȚ „Ulinici Tamara XXXXX“, din contul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, suma de 5 190 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, iar în rest, s-a respins acțiunea ca neîntemeiată.

La 25 mai 2016 Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a depus o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, din 01 martie 2016 (vol. I, f.d. 193-194), prin care a solicitat casarea acesteia în partea pretențiilor admise și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată, iar la 14 septembrie 2016 a depus cererea de apel motivată (vol. I, f.d. 207-210).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017 (vol. I, f.d. 237; 238-245), s-a admis apelul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură; s-a casat hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, din 01 martie 2016, în partea admiterii pretenției de compensare a cheltuielilor de asistență juridică; și s-a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care s-a respins ca neîntemeiată pretenția de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, iar în rest, s-a menținut hotărârea primei instanțe.

La 15 septembrie 2017 IP Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a depus o cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017 (vol. II, f.d. 34-39), prin care a solicitat casarea acesteia în partea menținerii hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, din 01 martie 2016; casarea hotărârii primei instanțe în partea pretențiilor admise; și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului, a susținut că instanțele ierarhic inferioare au aplicat și au interpretat în mod eronat legea.

A invocat că potrivit pct. 10 din Regulamentul privind modul de repartizare

a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, o nouă cerere poate fi depusă de producătorul agricol doar după înlăturarea circumstanțelor ce au servit drept temei pentru respingerea cererii.

A indicat că la depunerea dosarului de subvenționare nr. 1/1410NS4431, GȚ „Ulinici Tamara XXXXX“ a anexat aceleași acte confirmative ca și la depunerea dosarului de subvenționare nr. 1/1407NS2162, cu excepția declarației pe propria răspundere privind veridicitatea datelor și a documentelor prezentate.

A precizat că primul dosar de subvenționare nu a fost respins, ci autorizat parțial, pornind de la datele prezentate de GȚ „Ulinici Tamara XXXXX“, iar primul act administrativ de autorizare nu a fost contestat, cu atât mai mult cu cât GȚ „Ulinici Tamara XXXXX“ a folosit suma ce i-a fost acordată cu titlu de subvenție.

A arătat că instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerare că în conformitate cu pct. 22 5) din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, pentru obținerea sprijinului în vederea rambursării creditelor agricole, solicitantul urmează să prezinte declarația pe propria răspundere privind utilizarea exclusivă a creditului în scopurile indicate la pct. 18 din Regulament.

A subliniat că anume declarația pe proprie răspundere dovedește folosirea de către producătorul agricol a mijloacelor obținute în baza creditului bancar în scopul procurării bunurilor și serviciilor enumerate la pct. 18 din Regulament, iar Direcția autorizare plăți, ținând cont inclusiv de principiul asumării responsabilităților de către beneficiarii de subvenții drept condiție obligatorie pentru obținerea de ajutor din partea statului, a acționat în baza datelor indicate de GȚ „Ulinici Tamara XXXXX“ în declarația pe proprie răspundere.

Consideră că este eronată concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind caracterul tehnic al greșelii admise de GȚ „Ulinici Tamara XXXXX“ în prima sa declarație pe proprie răspundere, or acest producător agricol, anterior depunerii primului dosar de subvenționare, a beneficiat de servicii profesionale de consultanță, iar adresându-se la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, nu a avut careva neclarități.

A susținut că riscul completării incorecte sau incomplete a dosarului de subvenționare îi revine producătorului agricol, dar instanța de apel, contrar obligației prevăzute de art. 373 alin. (5) Cod de procedură civilă și de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, a omis să se expună asupra acestui argument.

La 05 decembrie 2017 GȚ „Ulinici Tamara XXXXX“ a depus o referință (vol. II, f.d. 48-49), prin care a solicitat considerarea recursului ca inadmisibil.

Examinând admisibilitatea recursului potrivit rigorilor prevăzute de art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia că recursul declarat de IP Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017 urmează a fi considerat inadmisibil din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, Judecătorul

raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Fișa de însoțire a deciziei integrale a instanței de apel (vol. I, f.d. 246) include mențiunea că acest act judecătoresc a fost expediat prin trimitere poștală în adresa Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură la 11 iulie 2017, dar la materialele dosarului nu se află avizul de recepție corespunzător. De asemenea, la materialele dosarului nu se află vreo probă care ar confirma comunicarea IP Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a deciziei integrale a instanței de apel prin alte mijloace.

Astfel, în condițiile în care nu poate fi stabilită cu precizie data la care IP Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a luat cunoștință de decizia integrală a instanței de apel, declararea recursului la 15 septembrie 2017 se consideră a fi îndeplinită cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 Cod de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea celor invocate în recursul IP Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(3) Cod de procedură civilă, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat de art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile *Delcourt* contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și *Erfar-Avef* contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (hotărârea *Trevisanato* contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Totodată, completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea *Hansen* contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea *Nersesyan* contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că în cererea de recurs depusă de IP Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură se invocă că instanțele ierarhic inferioare au aplicat și au interpretat în mod eronat legea.

Din conținutul cererii de recurs rezultă însă că IP Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a reluat, în mare parte, criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretensei încălcări admise de către instanța de apel nu este suficient de fundamentată și nu are vocația de a duce la modificarea soluției în prezenta cauză.

Completul consideră că instanța de apel corect a determinat circumstanțele cauzei și le-a apreciat corespunzător, pe baza normelor de drept ce reglementează raportul juridic litigios.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, În cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele enunțate și având în vedere că cele invocate în recursul declarat de IP Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(3) Cod de procedură civilă, completul ajunge în mod unanim la concluzia de a considera recursurile ca inadmisibile.

Conform art. 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE:

Recursul declarat de IP Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Iulia Sîrcu

Judecători

Mariana Pitic

Luiza Gafton